

NATIONALE RAAD VAN DE ORDE DER APOTHEKERS

Jaarverslag 2017

INHOUD

VOORWOORD	1
DEEL 1. DE NATIONALE RAAD	2
I. SAMENSTELLING VAN DE NATIONALE RAAD.....	2
II. INTERNE ACTIVITEITEN	3
A. <i>Zittingen van het Bureau/de Raad</i>	3
B. <i>Werkgroepen</i>	3
1. Werkgroep “Internet”	3
2. Werkgroep “Hervorming Code”	4
C. <i>Dag van de Orde</i>	4
III. NATIONALE GROEPEN EN COMMISSIES	5
A. <i>Inter-ordes</i>	5
B. <i>Federatie Vrije Beroepen – Werkgroep “Insolventie”</i>	5
C. <i>eHealth-platform</i>	5
IV. EUROPESE EN INTERNATIONALE ORGANISATIES	6
A. <i>Pharmaceutical Group of the European Union (PGUE)</i>	6
B. <i>EurHeCA</i>	6
C. <i>Conférence Internationale des Ordres de Pharmaciens Francophones (CIOPF)</i>	7
V. CONTACTEN MET EXTERNE PARTNERS.....	8
VI. ACTIVITEITEN BIJ DE UNIVERSITEITEN	9
DEEL 2. TUCHTACTIVITEIT	10

DEEL 3. ADMINISTRatieve DIRECTEURS.....	13
I. WERKING VAN DE NATIONALE RAAD	13
II. CONTACTEN MET DE RADEN.....	13
A. <i>Hernieuwing van de leden</i>	13
B. <i>Contacten met Provinciale Raden</i>	14
III. FINANCIEEL BEHEER	14
IV. LOGISTIEK.....	15
A. <i>IT</i>	15
B. <i>Gebouwen</i>	15
C. <i>Andere</i>	15
V. PERSONEELSBELEID	15
DEEL 4. JURIDISCHE DIENST	16
I. GESCHILLENBEHEER.....	16
A. <i>Tuchtgeschillen</i>	16
B. <i>Geschillen van gemeen recht</i>	16
1. Rechtbanken van de rechterlijke orde	16
2. Belgische Mededingingsautoriteit (BMA).....	17
II. JURIDISCHE ADVIEZEN	17
A. <i>Vragen van apothekers en derden</i>	17
B. <i>Vragen van de organen van de Orde en hun leden</i>	20
C. <i>Adviezen en communicaties</i>	20
III. EXTERNE VERGADERINGEN.....	21
A. <i>Tussenkomsten als spreker</i>	21
B. <i>Punctuele vergaderingen</i>	21
C. <i>Colloquia en seminaries</i>	21
BESLUIT	23
BIJLAGE. VERSLAG VAN DE “DAG VAN DE ORDE” VAN 11 NOVEMBER 2017	24

VOORWOORD

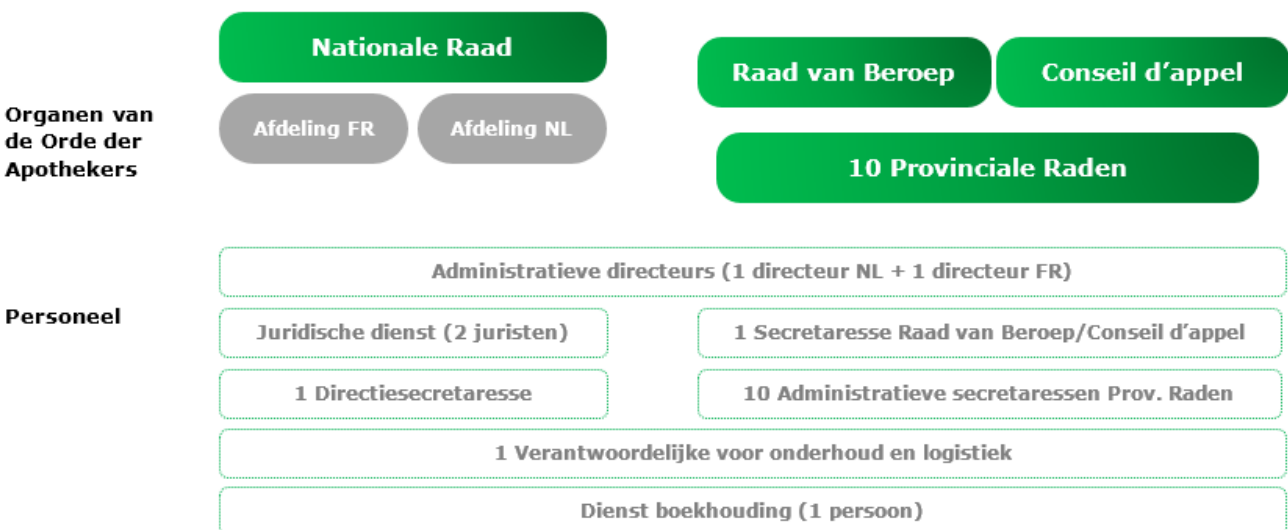
De **Orde der Apothekers** werd opgericht in 1949 onder andere om de commercialisering van het beroep tegen te gaan.

De Orde wordt nu voornamelijk geregeld door het Koninklijk Besluit nr. 80 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Apothekers (hieronder “K.B. nr. 80”) en door het Koninklijk Besluit van 29 mei 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der Apothekers (hieronder “K.B. van 29 mei 1970”); deze wijken niet af van de doelstellingen van de wetgever van 1949. De Orde is een **publiekrechtelijke instelling** die rechtspersoonlijkheid geniet (K.B. nr. 80, art. 1). Haar juridische bevoegdheid wordt beperkt tot de realisatie van haar doel.

Geen enkele bepaling van bovenvermelde Koninklijke besluiten verwoordt op een duidelijke en volledige manier het doel van de Orde. Het is de gecombineerde lezing van verschillende bepalingen en van de Parlementaire stukken, alsook de analyse van de bevoegdheden van de organen van de Orde die toelaten het doel te begrijpen dat de wetgever haar heeft toegekend. De Orde der Apothekers wordt dus bekleed met een **opdracht van algemeen/publiek belang ter bescherming van de volksgezondheid**: hij scheidt de maatschappelijke en zedelijke voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het vertrouwen van de patiënt en van de maatschappij tegenover het beroep van apotheker.

Om deze opdracht te vervullen moet elke persoon die het wettelijk diploma van apotheker bezit en de artsneerbereidkunde wettelijk in België wenst uit te oefenen noodzakelijkerwijs ingeschreven zijn bij de Orde der Apothekers (momenteel zijn meer dan 13 000 apothekers ingeschreven: officina-apothekers, ziekenhuisapothekers, klinisch biologen, industrie-apothekers). Ten opzichte van deze personen, beschikt de Orde der Apothekers over een **reglementaire bevoegdheid** (opstellen van een deontologische Code), een **rechterlijke tuchtbevoegdheid** (vervolgen van deontologische inbreuken) en een **administratieve bevoegdheid** (beslissen over de toelating van de leden en het opmaken van de lijst). Deze bevoegdheden zijn verdeeld tussen de organen van de Orde - Provinciale Raden, Raad van Beroep en Conseil d’appel, Nationale Raad - door de verschillende specifieke taken die aan hen voorbehouden worden.

Dit jaarverslag heeft tot doel de activiteiten van de Nationale Raad in de loop van het jaar 2017 voor te stellen (**Deel 1**), met een bijzondere focus op de activiteiten van de twee diensten die de dagelijkse werking ervan verzekeren: de administratieve directeurs (**Deel 3**) en de juridische dienst (**Deel 4**). Ook al valt de tuchtactiviteit niet binnen de bevoegdheid van de Nationale Raad, ze berust toch hoofdzakelijk op de deontologische principes die hij vaststelt. Deze activiteit wordt dus ook in dit jaarverslag voorgesteld met statistieken (**Deel 2**).

Figuur 1. De Orde der Apothekers, haar organen en haar personeel

DEEL 1. DE NATIONALE RAAD

De Nationale Raad van de Orde der Apothekers heeft als taak de algemene beginselen en de regels die de Code van de farmaceutische plichtenleer vormen vast te stellen en deze aan te vullen of nader te omschrijven op basis van de rechtspraak van de Provinciale Raden, de Raad van Beroep en de Conseil d'appel, van dewelke hij een repertorium van de beslissingen bijhoudt (K.B. nr. 80, art. 15, § 1 en § 2, 1°).

Bovendien (K.B. nr. 80, art. 15, § 2),

- Kan de Nationale Raad op eigen initiatief of op aanvraag van de openbare overheid, van openbare instellingen of van beroepsverenigingen van apothekers, gemotiveerd advies geven over algemene vragen, over beginselvraagstukken of over regelen van farmaceutische plichtenleer.
- Bepaalt en int hij de bijdragen, nodig voor de werking van de Orde.
- Treft hij alle nodige maatregelen voor de verwezenlijking van het doel van de Orde, d.w.z. voor de uitvoering van zijn opdracht van algemeen belang ter bescherming van de volksgezondheid.

De uitoefening van deze bevoegdheden heeft zich in 2017 vertaald naar verschillende interne activiteiten (II.), naar de deelname aan de activiteiten van diverse nationale groepen en commissies (III.), maar ook van Europese/internationale organisaties (IV.), regelmatige contacten met externe partners (V.) en wisselwerking met de universiteiten (VI.). Al deze activiteiten worden hieronder beschreven na het overzicht van de samenstelling van de Nationale Raad (I.).

I. Samenstelling van de Nationale Raad

Krachtens het K.B. nr. 80 (art. 14) omvat de Nationale Raad van de Orde der Apothekers een afdeling met het Nederlands en een afdeling met het Frans als voertaal. Hij is samengesteld uit

- Tien leden apothekers verkozen voor een termijn van zes jaar door elke Provinciale Raad uit zijn midden of er buiten (voor ieder effectief lid is er een plaatsvervangend lid);
- Zes leden professoren die de farmaceutische faculteiten van de Universiteiten te Brussel (VUB en ULB), Luik, Leuven (KUL en UCL) en Gent vertegenwoordigen en die voor een termijn van zes jaar door de Koning worden benoemd (voor ieder effectief lid is er een plaatsvervangend lid). De Universiteit van Antwerpen heeft haar farmaceutische faculteit na de aanneming van het K.B. nr. 80 opgericht en wordt daarom enkel uitgenodigd op de Nationale Raad.

Beide afdelingen van de Nationale Raad worden bijgestaan door een magistraat, die

Figuur 2.
Samenstelling
van de
Nationale Raad

Nationale Raad		
	Afdeling FR	Afdeling NL
Voorzitters	Prof. B. Pirotte	Prof. G. Laekeman
Magistraten bijzitters	M. J. Simons (effectief)	
	M. P. Boudolf (plaatsvervangende)	
Vertegenwoordigers universiteiten	Prof. V. Lacour	Prof. D. Deforce
	Prof. J. Nève	Prof. F. Puttemans
Onder- voorzitters	Apr. E. Balza	Apr. R. Verthongen
Secretarissen	Apr. M. Bouillon	Apr. R. Van Hautekerke
Leden apothekers	Apr. P. Ramlot	Apr. T. Desbuquoit
	Apr. D. Tenret	Apr. E. Quintiens
	Apr. S. Pirard	Apr. A. Vandeputte

wordt ondersteund door een **plaatsvervangende bijzitter**. Beide worden door de Koning benoemd. Elke afdeling kiest een voorzitter (onder de vertegenwoordigers van de universiteiten), een ondervoorzitter en een secretaris. De **voorzitters, ondervoorzitters en secretarissen** bijgestaan door de assessor vormen samen het **Bureau** (K.B. van 29 mei 1970, art. 15).

II. Interne activiteiten

A. Zittingen van het Bureau/de Raad

De kern van de activiteit van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers speelt zich af tijdens de **zittingen van het Bureau of van de Raad**. Inderdaad, tijdens deze vergaderingen worden de beslissingen genomen, de beleidslijnen uitgetekend, de communicaties goedgekeurd en de actualiteiten bediscussieerd. De Raad, in zijn plenaire samenstelling, beschikt over de beslissingsbevoegdheid; het Bureau, met zijn beperkte samenstelling, bereidt het werk van de Raad voor die ook een mandaat aan het Bureau kan geven om bepaalde missies uit te voeren.

Het Bureau en de Raad vergaderen **één keer per maand** behalve tijdens de zomervakantie. De directeurs en de juristen nemen deel aan deze vergaderingen als genodigden. De zittingen van de Raden worden voorafgegaan door een voorbereidend overleg tussen de leden apothekers.

Aantal vergaderingen in 2017:

- ❖ **Bureau: 10**
→ 12/01 ; 09/02 ; 09/03 ; 06/04 ; 09/05 ; 08/06 ; 07/09 ; 05/10 ; 09/11 ; 07/12
- ❖ **Raad: 10**
→ 26/01 ; 23/02 ; 23/03 ; 27/04 ; 18/05 ; 22/06 ; 21/09 ; 19/10 ; 23/11 ; 07/12
- ❖ **Vorbereidend overleg: 10**

In 2017, naast het vervolg en het verslag van de hieronder nader beschreven activiteiten hadden de **thema's** waarover werd gediscussieerd bijvoorbeeld betrekking op:

- De huisapotheker;

- Het meerjarenkader voor de patiënt met de officina-apotheker;
- De websites van apotheken, met of zonder online verkoop van producten;
- Zelftesten;
- Aflevering van de morning-after pil;
- ...

De **rekeningen** en de **jaarlijkse balans**, die door de directeurs worden voorbereid, worden voorgesteld en goedgekeurd tijdens de zitting van de Raad in maart na de verificatie ervan door de rekencommissarissen (één per afdeling van de Nationale Raad geloot onder de leden die niet in het Bureau zitten).

B. Werkgroepen

Voor bepaalde actuele onderwerpen wenst de Nationale Raad van de Orde der Apothekers soms dat een grondigere analyse wordt gedaan en hij vertrouwt deze toe aan werkgroepen. De ondersteuning van de directeurs en de juridische dienst wordt soms in dit kader gevraagd en vereist dus hun deelneming aan deze interne groepen

In 2017 hebben twee interne werkgroepen vergaderd, één met betrekking tot problematieken rond het gebruik van Internet (1.) en de andere met het oog op een hervorming van de Code van de farmaceutische plichtenleer (2.).

1. Werkgroep “Internet”

De werkgroep “Internet” werd eind 2016 opgericht om **duidelijke deontologische richtlijnen in verband met het gebruik van Internet** aan de apothekers te geven. Na de publicatie van een eerste communicatie getiteld “Sociale media en apothekers” begin 2017 heeft de werkgroep gewerkt aan een tekst betreffende online apotheken. Deze nog steeds vertrouwelijke tekst werd aan verschillende stakeholders voorgesteld (ministeriele kabinetten, FAGG, patiëntenverenigingen...; zie **Tafel 1** hieronder) om de redactie van de tekst te verfijnen.

Ondertussen, werd een “Checklist voor de opstart van een onlineapotheek”, die door apotheker Nele Van Lint in het kader van haar masterthesis werd ontworpen, herwerkt samen met de auteur en gepubliceerd op de website

van de Orde. De Nederlandstalige directeur van de Orde was promotor van de studente.

Werkgroep "Internet" in 2017

Samenstelling:

- ❖ 6 leden van de Nationale Raad
- ❖ 1 directeur + 2 juristen

Aantal vergaderingen: 4

→ 09/02; 13/04; 10/05; 21/12

Realisaties:

- ❖ Communicatie "Sociale media en apothekers" (gepubliceerd op 06/02; [link naar de website](#))
- ❖ "Checklist voor de opstart van een onlineapotheek" van Nele Van Lint (gepubliceerd op 14/12; [link naar de website](#))

In dit kader heeft de juridische dienst actief aan de werkgroep deelgenomen door o.a. de volgende taken te vervullen:

- Voorafgaande opzoeken met het oog op het ter beschikking stellen van nuttige documenten of enige andere pertinente informatie voor de leden van de werkgroep;
- Voorbereiding van de op te stellen teksten en finalisatie ervan op basis van de geuite opmerkingen;
- Redactie van de verslagen van de vergaderingen;
- Medewerking met Nele Van Lint met het oog op de publicatie van haar checklist.

2. Werkgroep "Hervorming Code"

Op verzoek van ondermeer de Provinciale Raden die graag sommige bepalingen van de Code van farmaceutische plichtenleer verduidelijkt zagen gezien de evoluties op het terrein, heeft de Nationale Raad geoordeeld dat een hervorming van deze fundamentele tekst inderdaad noodzakelijk was, na die van 2010. Een *ad hoc* werkgroep werd dus opgericht en is zijn werkzaamheden gestart in maart 2017. De gevolgde methodologie bestaat uit een analyse van de volledige Code, artikel per artikel, met

aanpassing waar nodig. Het idee van het opstellen van een becommentarieerde Code is ook snel ontstaan wat de redactie van een "memorie van toelichting" naast de aangepaste Code en het bijeenbrengen van verschillende bijlagen vereist.

De inbreng van de juridische dienst situeert zich in dit kader op verschillende vlakken:

- Voorafgaande opzoeken met het oog op het ter beschikking stellen van nuttige documenten of enige andere pertinente informatie voor de leden van de werkgroep;
- Progressieve update van de Code in de twee talen;
- Bijeenbrengen van de bijlagen van de Code en redactie van de "memorie van toelichting" met het oog op het opstellen van een becommentarieerde Code.

Werkgroep "Hervorming Code" in 2017

Samenstelling:

- ❖ 6 leden van de Nationale Raad
- ❖ 1 juriste

Aantal vergaderingen: 6

→ 09/03; 06/04; 08/06; 17/08; 09/11; 07/12

De Code hervormen is een langdurig proces waarbij met veel elementen moet rekening worden gehouden. Het werk zal worden verdergezet in 2018.

C. Dag van de Orde

Gelet op de snelle evolutie van de situatie sinds de oprichting van de Orde der Apothekers in 1949 heeft de Nationale Raad besloten om een informatie- en reflectiedag voor de organen van de Orde te organiseren op 11 november 2017. Deze "Dag van de Orde" had als doel tot een brede meningsuitwisseling te komen aangaande verschillende algemene vragen over de toekomst, met respect voor de absolute onafhankelijkheid van de Tuchtraden.

Dit event werd voorbereid door een beperkt comité van vier leden van de Nationale Raad

en de directeurs, bijgestaan door de directiesecretaresse (6 vergaderingen in 2017).

Het volledige verslag van deze dag die rijk aan uitwisselingen en discussies was, wordt bij dit document gevoegd. Het verslag werd opgemaakt door de directeurs, opgestuurd aan alle deelnemers en gepubliceerd op de website.

III. Nationale groepen en commissies

A. Inter-ordes

Sinds enkele jaren vergaderen de vijf bestaande beroepsordes in België twee keer per jaar om hun ervaring en kennis in verband met verschillende onderwerpen te delen. De vertegenwoordigers van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers - waaronder de juridische dienst, maar ook een directeur, de magistraat-assessor en de voorzitter(s) - ontmoeten dus regelmatig hun collega's bij de Orde der Artsen, de Orde der Dierenartsen, de Orde van Architecten en de Orde van Advocaten.

In 2017 waren de behandelde thema's heel gevarieerd, gaande van heel praktische (bijv. welke fiscale fiche wordt door de Orde aan haar leden gegeven?) tot zeer specifieke vragen (bijv. hoe wordt het probleem van het partieel toegang tot elk beroep behandeld na de wijziging van de wet van 12 februari 2008 tot instelling van een algemeen kader voor de erkenning van EU-beroepskwalificaties?). Maar ook meer algemene problematieken die alle Ordes aanbelangen (bijv. hervorming van het insolventierecht, Algemene Verordening Gegevensbescherming...) werden aangekaart. Een beperkte commissie heeft ook de vraag van de tuchtprocedure en de mogelijke synergiën tussen de binnen elke Orde toepasselijke regimes verder onderzocht.

De Orde der Apothekers heeft de vergadering van 20 maart 2017 georganiseerd, de Orde der Dierenartsen die van 18 september 2017.

B. Federatie Vrije Beroepen - Werkgroep "Insolventie"

Op 20 april 2017 heeft de regering een wetsontwerp "houdende invoeging van het

Boek XX 'Insolventie van ondernemingen', in het Wetboek van economisch recht" bij de Kamers van volksvertegenwoordigers ingediend. Dit ontwerp werd de wet van 11 augustus 2017 en heeft het toepassingsgebied van het insolventierecht uitgebreid tot alle vrijeberoepsbeoefenaars, apothekers inbegrepen. Door dit te doen, werden nieuwe taken toevertrouwd aan de Ordes en Instituten die belast zijn met het omkaderen van de uitoefening van de vrije beroepen zo ook de Orde der Apothekers.

Vanaf februari 2017 heeft het kabinet Justitie, dat belast is met dit dossier, met het oog op deze belangrijke hervorming, via de Federatie Vrije Beroepen een werkgroep "Insolventie" opgericht. Deze werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle Ordes en Instituten teneinde zoveel mogelijk rekening te houden met de specificiteit van de vrije beroepen en de eventuele bijzonderheden van alle gereguleerde beroepen. Het doel bestond er voornamelijk in om een rol aan de Ordes en Instituten binnen de insolventieprocedures te geven die in overeenstemming zou zijn met de oorspronkelijke missies die aan hen door de wetgever werden toevertrouwd en om pertinente aanpassingen van de procedure voor de schuldenaar vrije beroeper te voorzien die tegemoet komen aan de technische en deontologische bijzonderheden van zijn beroep.

De Nationale Raad van de Orde der Apothekers, vertegenwoordigd door een directeur en een juriste, was zeer actief binnen deze werkgroep om de belangen van het beroep van apotheker zo veel te verdedigen met het oog op de bescherming van de volksgezondheid. Van 15 februari tot 25 oktober 2017 hebben de directeur en de juriste deelgenomen aan 6 vergaderingen bij de Federatie Vrije Beroepen, met bijdragen zoals de redactie van nota's, het antwoorden op vragenlijsten, het opsturen van vragen, de verdediging van bepaalde standpunten...

C. eHealth-platform

Het eHealth-platform heeft de missie om een goed georganiseerde, onderlinge elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling te bevorderen en te ondersteunen tussen alle actoren in de gezondheidszorg. Het wordt

beheerd door een Beheerscomité dat o.a. verantwoordelijk is voor het goedkeuren van de strategie en de visie van het eHealth-platform en het opmaken van het ontwerp van begroting en de jaarrekening. De Orde der Apothekers vertegenwoordigd door een lid van de Nationale Raad of de Nederlandstalige directeur is er lid van met raadgevende stem (wet van 21 augustus 2008 houdende oprichting en organisatie van het eHealth-platform, art. 15).

In 2017 heeft de Orde 3 vergaderingen van het Beheerscomité bijgewoond. In de praktijk zag de Orde de

- **Verder ontwikkeling van de eHealth box**, die een beveiligde elektronische communicatie tussen zorgverstrekkers toelaat;
- Uitvoering van een bijkomende stap in de ontwikkeling van een **systeem van gegevensuitwisseling tussen artsen en werkgevers voor medische attesten** van werknemers.

De Nationale Raad van de Orde der Apothekers, vertegenwoordigd door een juriste, neemt actief deel aan de werkzaamheden van de **Advisory Working Group**. Dit is een werkgroep binnen PGEU die verschillende politieke dossiers behandelt en die het belangrijkste discussieforum is van de vereniging. In 2017 is de werkgroep 7 keer bijeengekomen en heeft o.a. thema's behandeld als de authenticatie van geneesmiddelen, de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de Richtlijn "beroeps-kwalificaties", de Richtlijn "evenredigheid", tekort aan geneesmiddelen. Aan de werkgroep "**Euroepan Pharmacists' Professional Forum**" wordt deelgenomen door de ondervoorzitters van de Nationale Raad (3 vergaderingen in 2017). Hier worden beroeps-gerelateerde vragen besproken.

Drie maal per jaar houdt PGEU haar **Algemene Vergadering** (in maart, juni en november) en in juni wordt een **Symposium** georganiseerd waaraan de ondervoorzitters en een juriste van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers hebben deelgenomen. In 2017 werd er bovendien een **buitengewone algemene vergadering** gehouden in december.

IV. Europese en internationale organisaties

A. Pharmaceutical Group of the European Union (PGUE)

De PGUE "vertegenwoordigt het standpunt van de apotheek inzake wettelijke en politieke initiatieven op het niveau van de EU die een invloed op het beroep en/of de volksgezondheid hebben". Zijn voornaamste doel is "de rol van de apotheker als gezondheidszorgberoeper te promoten, ervoor te zorgen dat de apotheker zo erkend wordt op alle niveaus en te helpen de gezondheid van de burger van de Europese Unie te beschermen". Voor dit doel brengt de organisatie de nationale beroepsverenigingen en ordes der officina apothekers van 32 Europese Staten samen. Er zijn momenteel 26 gewone leden en 6 waarnemende leden (zie de website <https://www.pgeu.eu>).

PGUE in 2017:

e.a. evenredigheidstest

B. EurHeCA

EurHeCA heeft tot doel "een forum van uitwisseling te zijn en alle nuttige informatie tussen bevoegde overheden te delen, de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de patiënten te verbeteren, de volksgezondheid en de kwaliteit van de zorg te bevorderen, samen te werken met de verenigingen die Europese zaken behandelen voor de gezondheidszorgberoepen, de goede praktijken tussen de bevoegde overheden voor gezondheidszorgberoepers uit te wisselen, de betrokkenheid van de gezondheidszorgberoepers in de eHealth technologieën, hun applicaties en de gelinkte tools (authenticatie, ondertekening enz.) te ondersteunen, de interoperabiliteit van de systemen en de databanken van gezondheidssector te ondersteunen en te promoten, de permanente vorming van de gezondheidszorgberoepers te bevorderen".

EurHeCA in 2017:

Wijzigingen van de statuten

EurHeCA brengt 11 gewone leden en 7 waarnemende leden tussen de Europese bevoegde overheden voor de gezondheidszorgberoepen samen (zie de website <https://www.eurheca.eu>).

EurHeCA werd opgericht in de vorm van een internationale vereniging zonder winstoogmerk (IVZW) van Belgisch recht. Haar zetel ligt dus op het adres van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers en de directeur van de Nationale Raad is sinds het begin secretaris van de Raad van bestuur van de vereniging.

In 2017 hebben er drie algemene vergaderingen van EurHeCA plaatsgevonden in Parijs (25/04), Lissabon (06/10) en Brussel (20/12). De directeur van de Belgische Orde der Apothekers heeft de rekeningen van IVZW in Parijs voorgesteld en laten goedkeuren.

Bovendien werd de hulp van de juridische dienst van de Nationale Raad van de Orde door deze vereniging gevraagd omdat de leden de statuten ervan wilden wijzigen. Er waren verschillende doelen:

- De vereniging openen naar de bevoegde overheden van alle gezondheidszorgberoepen en niet alleen de beroepen met een automatische erkenning binnen de Europese Unie;
- De doelen van de vereniging in overeenstemming te brengen met haar werkelijke activiteit;
- De werking van de vereniging te vereenvoudigen en meer soepel te maken;
- De samenstelling van het bestuursorgaan van de vereniging, de raad van bestuur, te wijzigen.

De wijzigingsprocedure verliep in verschillende stappen en werd geleid door de directeur en een juriste van de Nationale Raad:

Stappen	Datum
Discussies binnen een beperkte commissie betreffende de nodige aanpassingen van de statuten	05/07/2017
Raadpleging van een notaris	18/07/2017
Uitleg van de voorgestelde wijzigingen van de statuten,	06/10/2017

discussies en goedkeuring tijdens de Algemene Vergadering van EurHeCA in Lissabon (Portugal)	
Discussies binnen een beperkte commissie betreffende de nodige aanpassingen van het Huishoudelijke Reglement na de goedkeuring van de nieuwe statuten	27/10/2017
Ondertekening van de authentieke akte die de wijziging van de statuten materialiseert op het kantoor van de notaris en indiening van het verzoek tot goedkeuring van de nieuwe statuten in een Koninklijk Besluit	20/12/2017

C. Conférence Internationale des Ordres de Pharmaciens Francophones (CIOPF)

De CIOPF wil “een belangrijke plaats voor uitwisselingen en debatten inzake de farmaceutische uitoefening” zijn, die o.a. tot doel heeft “de wederzijdse verrijking van de deelnemers door een betere kennis van de in elke land toepasselijke uitoefenings- en beroepsethische voorwaarden”, “de ontwikkeling van de Franstalige cultuur en taal” en “het promoten op internationaal niveau van de verwezenlijkingen van de Franstalige apothekers met het oog op een verbetering van de volksgezondheid met strikt respect voor de zieke” te promoten. Er zijn momenteel 33 leden in de hele Franstalige gemeenschap (zie de website www.ciopf.org).

De Nationale Raad van de Orde der Apothekers van België maakt sinds meerder jaren deel uit van deze organisatie. Hij neemt deel aan haar **jaarlijkse algemene vergadering**, die traditioneel in Parijs plaatsvindt. In 2017 werd deze vergadering gehouden op 21 november en de voorzitter van de Franstalige afdeling en de Franstalige directeur waren aanwezig. Onder de behandelde thema's vinden we vnl. de vervalste geneesmiddelen, de evolutie van de in elke land toepasselijke reglementering en de antibioticaresistentie.

De dag daarvoor heeft de Nationale Raad ook deelgenomen aan de **30ste dag van de Orde der Apothekers van Frankrijk**, getiteld “Bon usage des antibiotiques : mobilisation des professionnels de santé en France et dans le monde”.

V. Contacten met externe partners

De Nationale Raad van de Orde der Apothekers onderhoudt **regelmatige contacten met verschillende externe nationale, alsook buitenlandse partners**. De thema's die tijdens deze vergaderingen worden behandeld, zijn vaak gelinkt met de actualiteit in de apotheeksector. Zie een synthetisch overzicht ervan in de volgende tabel.

Tabel 1. Vergaderingen van vertegenwoordigers van de Nationale Raad met externe partners in 2017			
Gesprekspartner(s)	Vertegenwoordiger(s) Nationale Raad	Thema's	Datum
RIZIV	1 directeur	Herziening van de procedure in geval van schorsing van een apotheker	27/01/2017
IBIS (communicatiekantoor)	1 directeur, 1 juriste	Communicatiestrategie	07/02/2017
KNMP (Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie) (Nederland)	2 voorzitters, 2 directeurs, 2 juristen	Voorstelling van de werking van de KNMP en ervaringsuitwisselingen (in het bijzonder betreffende onlineverkoop en deontologie)	08/02/2017
APB (Algemene Pharmaceutische Bond) en OPHACO (Vereniging der Coöperatieve Apotheken van België)	2 voorzitters, 2 directeurs, 2 juristen	Hervorming van de permanente vorming van de apothekers	13/02/2017
Belgische Vereniging Apothekers Specialisten in Klinische Biologie (BVASKB)	1 voorzitter, 1 directeur, 1 juriste	Zelftesten	31/03/2017
FOD Volksgezondheid, FOD Economie, APB, FEBOB, Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG)	2 voorzitters, 2 directeurs, 1 juriste	Onlineverkoop van niet-voorschriftplichtige geneesmiddelen en medische hulpmiddelen door apotheken	04/04/2017
Provinciale Raad van Vlaams Brabant	1 voorzitter, 1 magistraat, 1 directeur, 2 juristen	Werking van de provinciale raden en relaties tussen deze en de Nationale Raad (via de afgevaardigde van de Provinciale Raden bij de Nationale Raad)	06/04 et 25/04/2017
FAGG	2 voorzitters, 2 directeurs, 2 juristen	Actualiteiten in de apotheeksector	09/05/2017
Ligue des Usagers des Services de Santé (LUSS)	1 directeur, 1 juriste	Actualiteiten in de apotheeksector (in het bijzonder onlineverkoop) en mogelijkheid van samenwerking tussen de patiëntenverenigingen en de Orde der Apothekers	14/06/2017
OPHACO en Multipharma	2 directeurs	Verzoek tot actualisatie van de deontologische Code	19/06/2017
APB	2 voorzitters, 2 directeurs, 2 juristen	Aspecten van het meerjarenkader voor de patiënt met de officina-apotheker (o.a. onlineverkoop, huisapotheker, permanente vorming en stock <i>extra-muros</i>)	21/06 et 26/09/2017
Kabinet van de Minister van Volksgezondheid	2 voorzitters, 2 directeurs, 2 juristen	Aspecten van het meerjarenkader voor de patiënt met de officina-apotheker (o.a. onlineverkoop, huisapotheker, permanente vorming en stock <i>extra-muros</i>)	06/07/2017

Orde van architecten (Vlaamse Raad)	1 directeur	Communicatiestrategie	13/07/2017
Orde der Artsen	1 directeur	Hulpdienst voor artsen in moeilijkheden	20/207 et 17/10/2017
Voorzitter van het IMCO Comité van het Europees Parlement, APB, PGUE	2 juristen	Gezondheidszorgberoepen in het kader van het voorstel van richtlijn "evenredigheid"	31/08/2017
FAGG	2 voorzitters, 2 directeurs, 2 juristen	Aspecten van het meerjarenkader voor de patiënt met de officina-apotheker (o.a. onlineverkoop, huisapotheker, permanente vorming en stock <i>extra-muros</i>)	13/09 et 04/10/2017
Vlaams Apothekers Netwerk (VAN)	1 voorzitter 1 directeur	Voorstelling van de projecten van VAN	27/09/2017
Vlaams Patiënten Platform	1 directeur, 1 juriste	Actualiteiten in de apotheeksector (in het bijzonder onlineverkoop) en mogelijkheid van samenwerking tussen de patiëntenverenigingen en de Orde der Apothekers	17/10/2017
Bureau van de Orde der Artsen	2 ondervoorzitters, 1 lid apotheker, 1 directeur	Problematiek van de naleveringen in rusthuizen	09/11/2017

De Nationale Raad neemt ook deel aan ontmoetingen en debatten over het beroep van apotheker en de volksgezondheid met verschillende partners. Op **30 maart 2017** waren de Franstalige voorzitter en directeur aanwezig op het debat getiteld "Apothekers aan het woord", dat werd georganiseerd door de Onafhankelijke Ziekenfondsen met de vertegenwoordigers van verschillende beroepsverenigingen voor apothekers (APB, OPHACO en VAN).

VI. Activiteiten bij de universiteiten

Aangezien in België niemand de artsennijbereidkunde mag uitoefenen zonder ingeschreven te zijn bij de Orde der Apothekers lijkt het belangrijk dat de farmaciestudenten de Orde ontmoeten en haar leren kennen voor ze in het actieve leven stappen.

Deontologische sessies worden dus elk jaar georganiseerd door de universiteiten voor de laatstejaarsstudenten. Vertegenwoordigers van de Orde leiden deze sessies. De vorm ervan varieert van universiteit tot universiteit.

- In de Nederlandstalige universiteiten verzorgen de Nederlandstalige voorzitter en directeur van de Nationale Raad, één of meerdere lid(leden) van de bevoegde Provinciale Raad en de juridische dienst een voormiddag of namiddag tijdens de welke de Orde, het tuchtrecht en de tuchtprocedure, maar ook aanbevelingen betreffende de

arbeidsovereenkomst worden voorgesteld. Nadien volgt een interactief debat met de studenten om deontologische casussen op te lossen.

→ VUB: 03/02/2017

→ KUL: 17/03/2017

→ UGent: 19/04/2017

→ UAntwerpen: 15/12/2017

- In de Franstalige universiteiten stellen de Franstalige voorzitter en ondervoorzitter samen met de juridische dienst het tuchtrecht, de tuchtprocedure en concrete casussen die de voorgestelde deontologische principes illustreren voor.
→ UCL: 03/10/2017
→ ULB: 23 en 30/10/2017
→ ULg: 16/01/2017

De Nationale Raad is ook aanwezig op alle proclamaties van promovendi (7 in 2017). Op deze gelegenheden wordt een kleine attentie aan de promovendi gegeven. In 2017 was het een pin met de farmaceutische caduceus.

DEEL 2. TUCHTACTIVITEIT

Binnen de Orde der Apothekers behoort de gerechtelijke tuchtmacht tot de tien Provinciale Raden (in eerste aanleg) en tot de Raad van Beroep en de Conseil d'appel (in beroep). In laatste aanleg is ook een cassatieberoep mogelijk bij het Hof van Cassatie.

De tuchtprocedure verloopt binnen deze organen op een totaal onafhankelijke manier. De Nationale Raad wordt wel geïnformeerd over alle genomen beslissingen (K.B. van 29 mei 1970, art. 29, lid 5, en 36). Ten aanzien van deze beslissingen beschikt de voorzitter van de Nationale Raad samen met de bijzitter over het recht om hoger beroep en, in voorkomend geval, cassatieberoep aan te tekenen (K.B. nr. 80, art. 21 en 23).

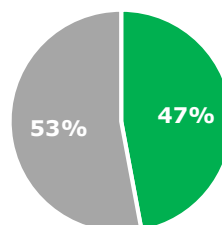
Hieronder worden **verschillende statistieken** over het jaar 2017 voorgesteld.

2017 in enkele cijfers

102

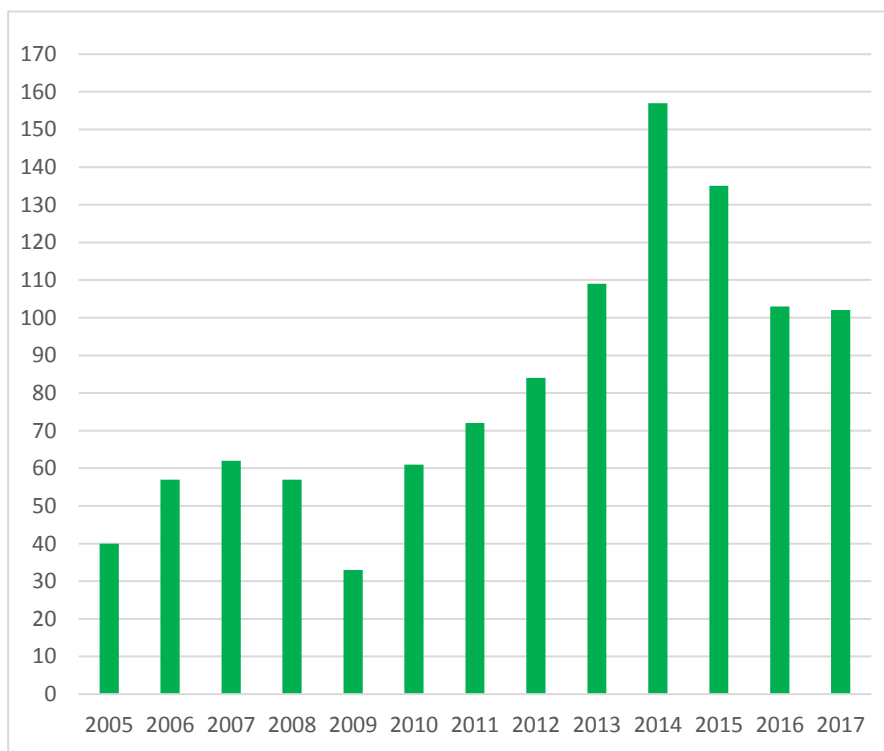
dossiers van
Provinciale
Raden

- DOSSIERS FR : 48
- DOSSIERS NL : 54

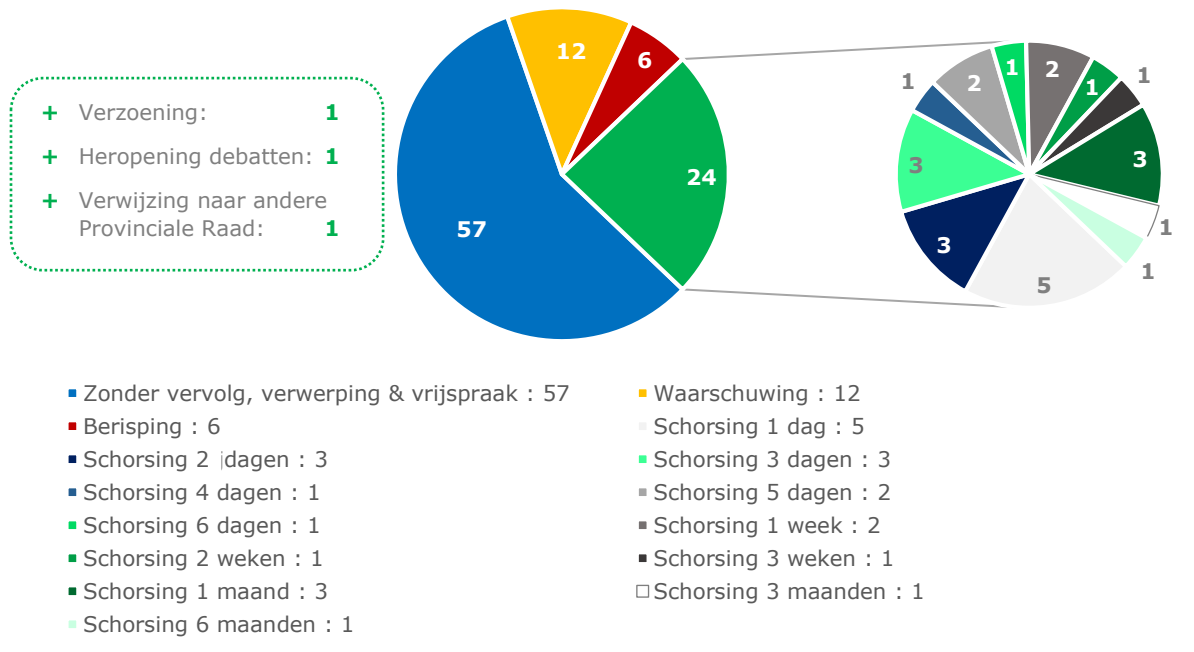
Figuur 3. Verdeling van tuchtdossiers van Provinciale Raden per taal in 2017

Figuur 4. Evolutie van het aantal tuchtdossiers van Provinciale Raden tussen 2005 en 2017

Figuur 5. Soort sancties uitgesproken door de Provinciale Raden in 2017

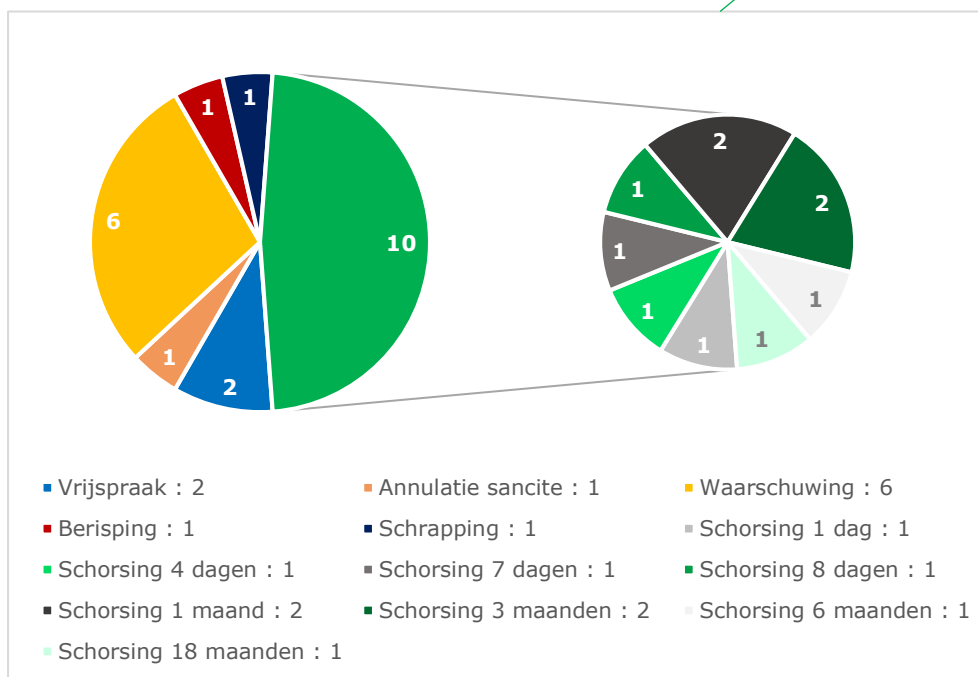

Aantal procedures in hoger beroep:

23

- ❖ Geïnitieerd door de Nationale Raad: **7**
- ❖ Beslissingen van de Raad van Beroep/
Beslissingen van de Conseil d'appel: **16 / 7**
- + **2** dossiers gepleit in 2017 (beslissing in 2018)

- + beslissing van gegronde wraking van 2 leden apothekers: **1**
- + beslissing tot uitstel van het beroep: **1**

Figuur 6. Soort sancties uitgesproken door de Raad van Beroep en de Conseil d'appel in 2017

CASSATIEPROCEDURES

Aantal arresten uitgesproken door het Hof van Cassatie in 2017:

- ❖ Op beslissing van de Raad van Beroep: **2**
- ❖ Op beslissing van de Conseil d'appel: **0**

Aantal cassatieberoep ingediend in 2017:

- ❖ Op beslissing van de Raad van Beroep: **7**
- ❖ Op beslissing van de Conseil d'appel: **2**

Aantal lopende cassatieprocedures in 2017:

- ❖ Op beslissing van de Raad van Beroep: **3**
- ❖ Op beslissing van de Conseil d'appel: **0**

→ Cassatieberoepen ingediend op 03/06/2016, 15/12/2016, 16/12/2016

DEEL 3. ADMINISTRATIEVE DIRECTEURS

Tot de voornaamste functies van de administratieve directeurs behoren het dagelijks bestuur van de Orde der Apothekers, namelijk het personeelsbeleid, de organisatie en vertegenwoordiging van de Orde, de coördinatie van de activiteiten ervan, het garanderen van de kwaliteit van de informatie en dienstverlening en de planning en de organisatie van de activiteiten van de Nationale Raad. De directeurs geven dus de noodzakelijke ondersteuning aan de verkozen en door de Koning benoemde leden van de verschillende raden van de Orde zodat deze laatsten hun door de wet toegewezen functies efficiënt kunnen uitvoeren ten dienste van alle apothekers die de artsennijbereidkunde in België uitoefenen, de patiënten en de samenleving in het algemeen.

Meer specifiek fungeren de administratieve directeurs vaak als vertegenwoordigers of woordvoerders van de Nationale Raad in het kader van vergaderingen van nationale of internationale werkgroepen, of voor de contacten met externe partners zoals beschreven in **Deel 1** van dit verslag. Zij verzekeren ook de opvolging van de tuchtgeschillen en de geschillen van gemeen recht in samenwerking met de juridische dienst (zie **Deel 4**, punt **I.**). Bovendien waken ze over de dagelijkse werking van de Nationale Raad (**I.**) en onderhouden ze regelmatige contacten met de verschillende Raden op wiens praktische werking ze toezicht houden (**II.**). Het financieel beheer (**III.**), de logistiek (**IV.**) en het personeelsbeleid (**V.**) van de Orde vervolledigen tenslotte hun opdracht.

I. Werking van de Nationale Raad

Aan elke zitting van de Nationale Raad of van zijn Bureau gaat veel voorbereidend werk vooraf - o.a. opstellen van de dagorde en bijeenbrengen van nuttige documenten - én opvolgingswerk - o.a. redactie en vertaling van verslagen en nota's van vergaderingen. Dit werk wordt gedaan door de administratieve directeurs en gaat gepaard met interne overleggen en debriefing met de juridische dienst (19 vergaderingen in 2017).

In eerste lijn zorgen de directeurs ook in naam van de Nationale Raad voor de opvolging en het beantwoorden van brieven, e-mails en telefoons die gericht zijn aan de Orde der Apothekers.

Zij volgen ook de juridische actualiteit door de analyse van parlementaire vragen en antwoorden, van wetsontwerpen of wetsvoorstellen, KB's of andere belangrijke Europese teksten. Ze nemen bovendien deel aan sommige colloquia of seminars (zie hieronder Tabel 4).

2017:
Benoeming van magistraten en voorbereiding van verkiezingen 2018

II. Contacten met de Raden

A. Hernieuwing van de leden

Alle Raden (Provinciale Raden, Raad van Beroep en Conseil d'appel) zijn samengesteld uit magistraten (K.B. nr. 80, art. 7, § 1 en 12, § 1). Deze worden benoemd door de Koning voor zes jaar. Meerdere maanden vóór het einde van de lopende mandaten is het de taak van de administratieve directeurs om de nodige stappen te ondernemen voor de aanwijzing van de nieuwe kandidaten. In een context waarin de kaders van hoven en rechtbanken niet vervuld zijn en de procedure voor de benoeming van de magistraten van de Orde der Apothekers de tussenkomst van twee ministeries, die van Justitie en die van Volksgezondheid, vereist, werd 2017 gekenmerkt door moeilijkheden om het mandaat van alle magistraten van de Raden van de Orde te hernieuwen. De directeurs hebben vele inspanningen moeten leveren die zonder succes zijn gebleven op het einde van het jaar.

Parallel moest de vervanging van de mandaten van de leden apothekers van de Provinciale Raden, die in 2018 wordt voorzien,

reeds voorbereid worden in 2017. Sinds 2015 werden elektronische verkiezingen georganiseerd wat **configuratie-, planning- en organisatiefasen vereist** in samenwerking met IT-partners. Deze voorbereidingen werden gevoerd door de administratieve directeurs.

B. Contacten met Provinciale Raden

De Provinciale Raden moeten regelmatig verschillende **documenten** aan de Nationale Raad communiceren: de klachtenlijst, de wijzigingen van de lijst van de leden van de Orde, de ontwerpen van advies over deontologische vragen... De administratieve directeurs **ontvangen, beheren en archiveren** deze.

Ze hebben ook **regelmatig contacten** met de voorzitters van de Provinciale Raden en hun administratieve secretaresses bijvoorbeeld om

de goede technische werking te verzekeren van de inschrijvingsprocedure bij de Orde voor alle apothekers die de artseneerbereidkunde wettelijk in België willen uitoefenen of om ze op de hoogte te houden van de procedure van oproep tot en inning van de bijdragen.

Bezoeken van de Provinciale Raden door de administratieve directeurs in 2017:

8

Op verzoek van de Provinciale Raden heeft de Nederlandstalige directeur bijvoorbeeld contact genomen met het e-Health Platform om controles op de uitvoering van de schorsingen, die in het kader van tuchtprocedures werden uitgesproken, uit te werken.

WIST U DAT?

Om de artseneerbereidkunde wettelijk te mogen uitoefenen in België dient aan drie voorwaarden te worden voldaan: houder zijn van het wettelijk diploma van apotheker, zijn diploma laten viseren door de FOD Volksgezondheid en ingeschreven zijn op de lijst van de Orde der Apothekers (gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, art. 6 et 25).

Sinds 2016 bestaat er een technische link tussen de lijst van de Orde en de FOD Volksgezondheid, waarbij de visumnummers automatisch worden overgebracht naar de Provinciale Raden van de Orde. Zodoende kan de inschrijving van de apothekers voltooid worden zonder dat deze alsnog verdere stappen dienen te ondernemen bij de Provinciale Geneeskundige Commissie.

14

III. Financieel beheer

Zoals hierboven vermeld (zie de inleiding van het **Deel 1**), bestaat één van de taken van de Nationale Raad erin de **bijdragen**, nodig voor de werking van de Orde, te bepalen en te innen. In de praktijk wordt het bedrag van de bijdragen elk jaar in januari door de Nationale Raad vastgesteld en de **uitnodiging tot betaling** en de eventuele **rappels** worden door de administratieve directeurs in samenwerking met de dienst boekhouding vanaf februari verstuurd.

2017 in enkele cijfers

Aantal opgestuurde brieven:

- ❖ Oproepen tot bijdragen: **13 514**
- ❖ Rappels 1: **780**
- ❖ Rappels 2: **224**

Naast het beheer van de bijdragen, doen de directeurs het volgende op financieel vlak:

- Toezicht op de facturen en betalingen binnen de Orde;
- Beheer en controle van de boekhouding van de Provinciale Raden;
- Afsluiten van de nodige verzekeringen;
- Voorbereiding van de balans en de jaarrekeningen (zie hierboven, **Deel 1**, punt **II.**, A.);
- Contacten met de externe boekhouder (4 vergaderingen in 2017).

IV. Logistiek

A. IT

Qua IT zijn de administratieve directeurs belast met het beheer van het netwerk waarop alle Raden van de Orde der Apothekers en hun personeel geconnecteerd zijn, dit in samenwerking met verschillende IT-leveranciers.

In 2017 was naast het onderhoud van de systemen en het IT-park, alsook de actualisatie van de website, de belangrijkste opdracht op dit vlak het **opstellen van een procedure voor verzending via email van newsletters of "eZine"** vanuit de Nationale Raad met als doel alle of een deel van op de lijst van de Orde ingeschreven apothekers snel en gemakkelijk te kunnen bereiken om hen interessante actualiteiten of nuttige informatie te communiceren of hen op bepaalde events uit te nodigen. De eerste test van deze nieuwe procedure gebeurde na de "Dag van de Orde" in november met het opsturen van het verslag aan alle deelnemers (over deze Dag, zie hierboven, **Deel 1**, punt **II.**, C.).

B. Gebouwen

De administratieve directeurs vervullen hun opdrachten vanuit de lokalen van de Nationale Raad in Brussel. Hun taak van **beheer van de gebouwen** beperkt zich echter niet tot deze lokalen maar breidt zich uit tot de lokalen van de Provinciale Raden, de Raad van Beroep en de Conseil d'appel.

Naast de vervanging van de bewakingscamera's voor alle gebouwen gevestigd in Brussel (Nationale Raad, Raad van Beroep, Conseil

d'appel, Provinciale Raad van Franstalig Brabant en Provinciale Raad van Vlaams Brabant) en organisatie van het onderhoud en renovatie ervan **verhuisde de Provinciale Raad van Antwerpen** in 2017. De Nederlandstalige directeur heeft, samen met een lid van de Provinciale Raad, alle nodige stappen betreffende het huurcontract, het verhuis en de verzekeringen gevoerd. Het nieuw gebouw werd ingehuldigd op **21 april 2017** in aanwezigheid van de leden van de Provinciale Raad, de Nederlandstalige voorzitter, de directeurs en de juristen.

C. Andere

Inzake logistiek zijn de administratieve directeurs tenslotte verantwoordelijk voor alles wat met het **dagelijks beheer** van een instelling of onderneming te maken heeft: aankoop van materiaal, beheer van toestellen en overeenkomsten daaromtrent, contacten met bevoegde firma's...

V. Personeelsbeleid

Het ganse personeel in dienst van de verschillende organen van de Orde der Apothekers (zie de **Figuur 1** hierboven) staat onder het direct toezicht van de administratieve directeurs. De directeurs verzekeren het **personeelsbeleid** in samenwerking met verschillende diensten (sociaal secretariaat, arbeidsgeneeskunde, verzekeringsmaatschappijen...): ondertekening van de overeenkomsten, betaling van de salarissen, organisatie van de voordelen van alle aarde, beheer van de vakanties en ziektes...

In 2017 werd een **nieuwe directiesecretaresse** aangeworven voor de Nationale Raad en ontleend door de directeurs.

DEEL 4. JURIDISCHE DIENST

In een steeds meer gereguleerde wereld was het zoeken van juridische ondersteuning voor de Orde der Apothekers onvermijdbaar. Na gedurende vele jaren eerst externe hulp te hebben gebruikt werd begin 2000 een interne juridische dienst binnen de Nationale Raad van de Orde opgericht. Geleidelijk is het aantal dossiers en te behandelen materies gestegen, net zoals de verscheidenheid van hun aard en inhoud.

Vandaag is de juridische dienst van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers samengesteld uit twee juristen die elk parttime werken en de titel van bedrijfsjurist dragen. Zijn activiteit bestrijkt een breed scala missies gaande van het beheer van geschillen, zowel disciplinair als van gemeen recht, (I.) de deelname aan externe vergaderingen (IV.), de verlening van juridische adviezen (II.) tot de deelname aan verschillende werkgroepen (III.).

I. Geschillenbeheer

A. Tuchtgeschillen

In het kader van de tuchtprocedure die binnen de Orde der Apothekers verloopt en hierboven met relevante cijfers voor 2017 in **Deel 2** werd beschreven heeft de juridische dienst een sleutelrol. Hij voert systematisch de volgende taken uit:

- De **analyse** van alle beslissingen van de Provinciale Raden;
- De redactie van een **samenvatting van de procedure** die sleutelwoorden en een advies - geformuleerd samen met de directeur van de betrokken taalrol - over de **opportuniteit** voor de Nationale Raad om **hoger beroep** in te stellen of het hoger beroep van de apotheker te volgen, bevat;
- Bij afwezigheid van beroep door de Nationale Raad, de **analyse** van de beslissingen van de Raad van Beroep of de Conseil d'appel en, in voorkomend geval, van het Hof van Cassatie, met een **update van de samenvatting van de procedure**;
- In geval van hoger beroep en, in voorkomend geval, van cassatieberoep in sommige gevallen, het **volgen van de procedures** (o.a., analyse en bespreking van de uitgewisselde besluiten, update van de samenvatting van de procedure);
- Het **beheer van de contacten** tussen alle betrokken partijen (voorzitter en

magistraat van de Nationale Raad, advocaat, raden);

- Het toezicht op de **anonimisering van de beslissingen** in beroep en cassatie **met het oog op hun publicatie** op de website (met een samenvatting en sleutelwoorden).

B. Geschillen van gemeen recht

Naast de tuchtgeschillen eigen aan de organen van de Orde der Apothekers is het mogelijk dat deze laatste betrokken is bij een gerechtelijke procedure die zij zelf heeft geïnitieerd of die een derde tegen haar is gestart. Deze procedures kunnen lopen bij de rechtbanken van de rechterlijke orde (1.) of bij andere instellingen, zoals de Belgische Mededingingsautoriteit (2.).

In deze procedures heeft de juridische dienst als taak om in samenwerking met de directeurs de **Nationale Raad te ondersteunen** door alle procedurehandelingen te analyseren, documenten voor te bereiden en communicaties bestemd voor de advocaten van de Orde op te stellen, door alle contacten met deze laatsten te beheren, door informatie aan de leden van de Nationale Raad te bezorgen, door indien nodig aan hoorzittingen deel te nemen, enz.

1. Rechtbanken van de rechterlijke orde

De tabel hieronder geeft een overzicht van de procedures voor de rechtbanken van de rechterlijke orde waarin de Orde der Apothekers in 2017 was betrokken.

Soort procedure en rechtbank	Taal	Initiatiefnemer	Aantal
Vordering tot dringende en voorlopige maatregelen – Rechtbank van eerste aanleg (civiele kamer)*	NL	Derde	1
Burgerlijke partijstelling – Rechtbank van eerste aanleg (correctionele kamer)**	FR	Orde	1
TOTAAL voor 2017			2

* Een vordering tot dringende en voorlopige maatregelen heeft tot doel dat de rechter de toestand van de partijen voorlopig regelt, vooraleer een beslissing over de grond van de zaak te nemen (GerW, art. 19, lid 3). In dit geval werd de vordering van de derde ongegrond verklaard. Sindsdien werd geen vordering ten gronde ingediend.

** De Orde der Apothekers heeft van de wetgever de opdracht gekregen om de bevoegde overheden kennis te geven van daden van onwettige uitoefening van de artsennijbereidkunde door derden waarvan zij kennis krijgt. De Orde kan zich in dit geval burgerlijke partij stellen en schadevergoeding vragen voor de morele schade die de Orde door de inbreuk lijdt. De Orde heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt in een zaak waarin de verdachte o.m. werd vervolgd wegens de onwettige uitoefening van de artsennijbereidkunde door illegaal producten in België te hebben ingevoerd, gebruikt en afgeleverd. Haar verzoek werd ontvankelijk en gegrond verklaard in eerste aanleg.

2. Belgische Mededingingsautoriteit (BMA)

De BMA is een onafhankelijke administratieve instantie die verantwoordelijk is voor de toepassing van de mededingingsregels is door het onderzoeken en de veroordeling van restrictieve mededingingspraktijken. Ze spreekt zich uit door middel van haar beslissingsorgaan, het Mededingingscollege, na een onderzoek uitgevoerd door het Auditoraat dat optreedt op eigen initiatief, op klacht of op ministeriële injunctie.

II. Juridische adviezen

A. Vragen van apothekers en derden

Een significant gedeelte van het werk van de juridische dienst bestaat uit het beantwoorden van vragen van juridische aard die dagelijks aan de Nationale Raad van de Orde worden gericht. Wanneer de vragen niet binnen het bevoegdheidsdomein van de Orde vallen, wordt de gesprekspartner doorverwezen naar de bevoegde instantie.

Sinds 1 mei 2017, met het doel om de aard, de oorsprong of de recurrentie van vragen te objectiveren, houdt de juridische dienst een repertorium bij van alle vragen tot advies die hij krijgt. De hieronder voorgestelde statistieken komen uit dit repertorium.

In de periode van 1 mei tot 31 december 2017 werden 135 vragen gesteld door mensen buiten de Orde der Apothekers. Verschillende tendensen kunnen geobserveerd worden:

- Bijna evenveel vragen worden gesteld door Franstaligen als door Nederlandstaligen (66 FR/68 NL);
- De meerderheid van de gesprekspartners hebben hun vraag geformuleerd per telefoon (bijna 64 %);
- Zoals te verwachten hebben de apothekers de meeste vragen aan de juridische dienst van de Orde gesteld

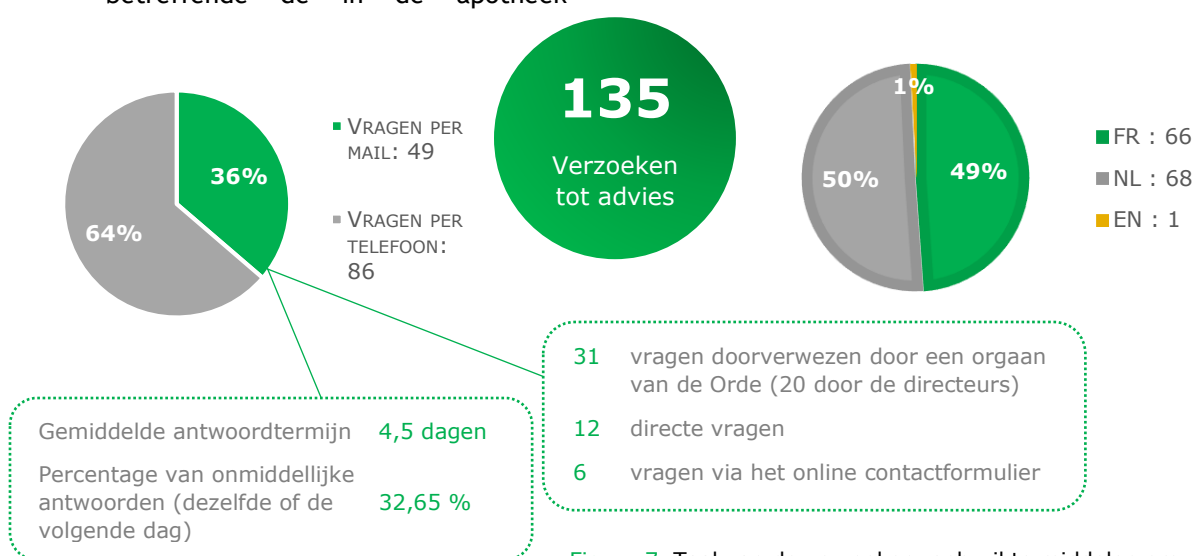

(bijna 50 %); vragen van patiënten vertegenwoordigen slechts 2 % van het totaal;

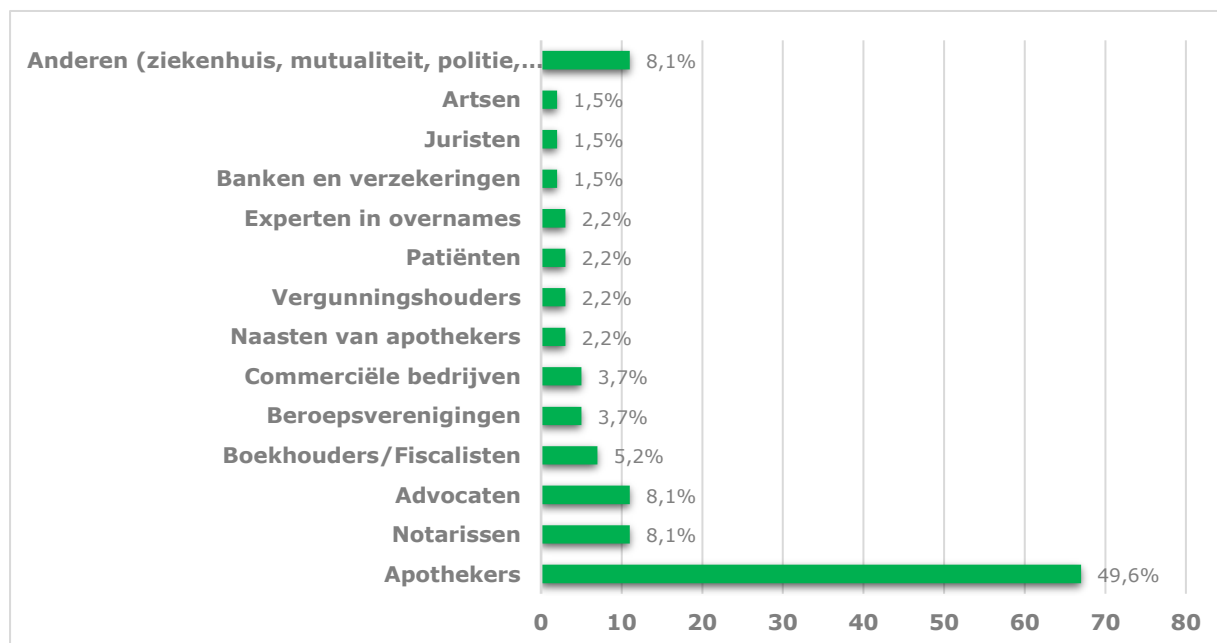
- Verbazend hebben de thema's die het meest aan bod kwamen - 26 vragen op 135 - betrekking op het vennootschapsrecht, onmiddellijk gevolgd door de verzoeken betreffende de in de apotheek

verkochte producten - 22 vragen; het eigenlijke tuchtrecht komt weinig aan bod (6 vragen).

Details van de statistieken worden in onderstaande tabellen en grafieken weergegeven.

Figuur 7. Taal van de verzoeken, gebruikte middelen om deze te formuleren en antwoordtermijn

Figuur 8. Beroep of hoedanigheid van de gesprekspartners

Tabel 2. Overzicht van de thema's van de vragen gesteld door apothekers en derden tussen 1 mei en 31 december 2017

Thema's	Aantal vragen	%
VENNOOTSCHAPSRECHT: <ul style="list-style-type: none"> Noodzaak om de statuten van apothekersvennootschappen te laten goedkeuren door de Orde en om wijzigingen binnen deze vennootschappen te notificeren? Welke vereisten voor het maatschappelijk doel of de eigendom van een vennootschap die een apotheek uitbaat? Welke mogelijke structuren in verband met een vennootschap die een apotheek uitbaat? Welke bijzonderheden voor de vennootschappen van klinische biologie? 	26	19,3 %
IN DE APOTHEEK VERKOCHTE PRODUCTEN: <ul style="list-style-type: none"> Aflevering van geneesmiddelen, modaliteiten ervan (bijv. thuislevering, verkoop per telefoon, aflevering in een rusthuis...) en mogelijkheid om de aflevering te weigeren: welke regels van toepassing? Mogelijkheid om een specifiek product in een apotheek te verkopen? Bijzondere regels voor bepaalde categorieën van producten (homeopathische geneesmiddelen, magistrale bereiding, zelftesten...)? Welke procedure in geval van vermoeden van overconsumptie van geneesmiddelen? 	22	16,3 %
RECLAME: Vragen in verband met de overeenstemming van een bepaalde praktijk met de deontologische regels van toepassing op deze materie	17	12,6 %
VESTIGING, OVERDRACHT, OVERBRENGING VAN OFFICINA'S: <ul style="list-style-type: none"> Welke regels van toepassing? Welke documenten bewaren? Quid in geval van overlijden van de titularis? 	12	8,9 %
ARBEIDSRECHT: Vorm van de arbeidsovereenkomst, opzeggingstermijn, niet-concurrentiebeding...	9	6,7 %
OPENINGSUREN EN WACHTDIENST: <ul style="list-style-type: none"> Welke regels van toepassing op openingsuren van de officina's? Verdeling van de wachten tussen apotheken/apothekers binnen een apotheekteam? 	8	5,9 %
TUCHTRECHT EN TUCHTPROCEDURE: Mogelijkheid van anonieme klachten, verzoening, beroepstermijn, openbaarheid van de beslissingen, uitvoeringsmodaliteiten van de sancties...	6	4,4 %
ONLINE APOTHEKEN: Regels van toepassing op de notificaties van de websites van de apotheek, de producten en de maximumhoeveelheid ervan die online mogen verkocht worden...	6	4,4 %
BEROEPSGEHEIM VAN DE APOTHEKER	5	3,7 %
LIJST VAN DE ORDE: <ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheid van toegang? Houders van de verplichting om zich in te schrijven? Voorwaarden om de artseneerbereidkunde wettelijk te mogen uitoefenen? Gevolgen van het niet-betalen van het lidgeld? 	5	3,7 %
TITEL VAN APOTHEKER: Regels van gebruik en onverenigbaarheden	4	3,0 %
COMMERCIELE PRAKTIJKEN: Regels van toepassing op ristorno's, promoties, cadeaubonnen...	3	2,2 %
STAGE IN OFFICINA	2	1,5 %
ANDERE (1 vraag per thema): Collusie tussen apothekers en derden, kenteken van de apotheek, huisapotheeker, drive-in, insolventie, patiëntendossier, intimidatie...	10	7,4 %
TOTAL	135	100,0 %

DE MEEST DOOR DERDEN GESTELDE VRAAG TUSSEN 1 MEI EN 31 DECEMBER 2017 (14 VRAGEN OP 135)

Moeten de statuten - of enig ander document met betrekking tot de levenscyclus van de vennootschap en de wijzigingen ervan - van een vennootschap die een apotheek uitbaat of van een apothekersvennootschap aan de Orde der Apothekers ter goedkeuring voorgelegd worden? Het antwoord is nee.

B. Vragen van de organen van de Orde en hun leden

Naast de analyse van de verzoeken die van buiten de Orde der Apothekers komen, staat de juridische dienst van de Nationale Raad ook **ten dienste van de organen van de instelling en de leden ervan**, met respect voor hun onafhankelijkheid in de uitoefening van hun eigen bevoegdheden.

Tussen 1 mei en 31 december 2017 (periode gedurende welke preciezere statistieken werden bijgehouden; zie punt A. hierboven) werden **53 vragen gesteld, voornamelijk door het Franstalige gedeelte van de Orde** (35 vragen tegen 18 in het Nederlands). In **bijna 87 %** van de gevallen kwamen de vragen vanuit de **Provinciale Raden**, hetzij van de leden zelf (31 verzoeken), hetzij van hun administratieve secretaresse (15 verzoeken). Logisch hadden de vragen meestal betrekking op technische aspecten betreffende de reglementering van het beroep van apotheker, werking van de Orde en verloop van de tuchtprocedure. Als antwoord wordt er meestal verwezen naar toepasselijke juridische teksten of naar het *Vademecum voor de farmaceutische tuchtprocedure*, dat aan alle leden van de raden van de Orde wordt gegeven en dat door de juridische dienst wordt geüpdated.

C. Adviezen en communicaties

Een derde aspect van de adviesactiviteit van de juridische dienst is de **redactie van communicaties** die bestemd zijn voor publicatie op de website van de Orde der Apothekers of van **interne nota's** om de leden van de Nationale Raad in te lichten tijdens hun werksessies (Bureau of Raad). De onderwerpen zijn heel gevarieerd.

Deze teksten worden door de juridische dienst voorgesteld **op eigen initiatief** op basis van de juridische of politieke actualiteit die hij nauw

volgt en na overleg met de directeurs, of op **verzoek van de Nationale Raad zelf**.

Communicaties opgesteld door de juridische dienst en gepubliceerd op de website van de Orde in 2017

Titel	Datum
Nieuw KB aangaande de elektronische sigaret (link naar de site)	11/01/2017
Automaten en de apotheek (link naar de site)	31/01/2017
Deontologie van toepassing op verkoop parafarmacie door apotheker – Arr. Cass. 16/12/2016 (link naar de site ; beschermd)	18/04/2017
Het doel en de opdrachten van de Orde der Apothekers (link naar de site)	04/05/2017
Brief naar de Minister van Justitie betreffende de hervorming van het beroepsgeheim (link naar de site)	07/06/2017
Bericht betreffende de actualiteit (link naar de site ; beschermd)	05/07/2017
Aanvullende informatie met betrekking tot de publicatie inzake het beroepsgeheim (link naar de site)	11/08/2017
Burgerlijke partij stelling van de Orde aanvaard (link naar de site)	11/08/2017

De interne nota's die tijdens de vergaderingen van de Nationale Raad (Raad en Bureau) voorgesteld worden in 2017 hadden o.a. betrekking op de volgende thema's:

- Het opvolgen van de geschillendossiers (zie punt I., B., hierboven);
- De permanente vorming: kritische analyse van de voorgestelde hervorming;
- De hervorming van het beroepsgeheim: kritische analyse van het nieuwe voorgestelde systeem;
- Openingsuren van apotheken: kritische analyse van recente rechtspraak;

- De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG): analyse van de nieuwe regeling en sensibilisatie;
- De versoepeling van de nachtarbeid in e-commerce: kritische analyse van het wetsontwerp et voorstel van brief;
- Aflevering van brillen en meten van het gezichtsvermogen: kritische analyse van het al dan niet bestaan van een monopolie van de optiker.
- Elke jaar neemt de juridische dienst deel aan de **deontologische sessies** die door sommige universiteiten worden georganiseerd (zie **Deel I.**, punt **VI**).
- Op **11 november 2017**, ter gelegenheid van de “**Dag van de Orde**” (zie hierboven, **Deel 1**, punt **II.**, C.), heeft de juridische dienst een communicatie getiteld “Uitdagingen voor de Orde: zienswijze van de juristen van de Nationale Raad/ Défis de l’Ordre : point de vue des juristes du Conseil national” voorgesteld, waarin thema’s zoals het mededingingsrecht, de hervorming van het insolventierecht of de Algemene Verordening Gegevensbescherming werden behandeld.

III. Externe vergaderingen

A. Tussenkomen als spreker

De leden van de juridische dienst van de Nationale Raad van de Orde der Apothekers moeten soms tussenkomen als **spreker** om bepaalde aspecten van hun activiteiten voor te stellen.

B. Punctuele vergaderingen

Naast de vergaderingen die direct aan de activiteit van de Orde der Apothekers gelinkt zijn en waaraan de juridische dienst in principe deelneemt samen met de directeur(s) en/of met andere lid/leden van de Nationale Raad (zie **Tabel 1** hierboven), organiseren de juristen ook hun **eigen ontmoetingen of gaan ernaartoe**. Zie een klein overzicht daarvan in onderstaande tabel.

Tabel 3. Overzicht van de punctuele vergaderingen waaraan de juridische dienst heeft deelgenomen in 2017

Gesprekspartner(s)	Thema's	Datum
Redactiecomité van het <i>Tijdschrift Deontologie en Tuchtrect</i> (Larcier)	Mogelijkheid van bijdrage van de Orde der Apothekers tot het tijdschrift	07/02/2017
Uitgeverij Kluwer, auteurs van de <i>Traité de droit pharmaceutique</i> , professoren van recht in de Faculteiten van Farmacie	Mogelijkheid om een gemeenschappelijke cursus recht voor alle apothekers te publiceren	20/04 en 27/04/2017
Uitgeverij Kluwer	Voorstel van een document management software	14/12/2017

C. Colloquia en seminaries

Om de juridische actualiteit te volgen en aan de vereisten van permanente vorming van het Instituut voor Bedrijfsjuristen te voldoen, neemt de juridische dienst, naast de raadpleging van verschillende bronnen van juridische informatie (officiële staatsbladen voor de wetgeving, gespecialiseerde juridische tijdschriften, newsletters...), regelmatig deel aan **studiedagen of -namiddagen** over onderwerpen die verband houden met hun praktijk. De tabel hieronder geeft een overzicht van de colloquia en seminaries die de juridische dienst heeft gevolgd in 2017.

Tabel 4. Colloquia en seminars waaraan de juridische dienst heeft deelgenomen in 2017

Organisator(en)	Titel	Datum
Federatie Vrije Beroepen, Dyso, Die Keure	De nieuwe insolventiewetgeving door de bril van de vrije beroeper → <i>Aanvullende deelneming van de Nederlandstalige voorzitter en directeur</i>	06/06/2017
Instituut van de Bedrijfsjuristen, Crowell & Moring	Dealing with the Belgian Competition Authority	08/06/2017
Instituut van de Bedrijfsjuristen	Day of the privacy professional	21/09/2017
Jonge Balie van Waals Brabant, Larcier	Le nouveau droit de l'insolvabilité → <i>Aanvullende deelneming van de Nederlandstalige directeur</i>	26/09/2017
Chirec	L'Ordre des médecins au XXIe siècle : faut-il le réformer ?	02/12/2017
Balie te Brussel (Franstalige Orde)	Carrefour de la formation : la protection des données personnelles	08/12/2017

BESLUIT

De Orde der Apothekers blijft een te weinig bekende instelling voor velen, waarvan de activiteiten vaak moeilijk kunnen onderscheiden worden van deze van andere instellingen, met name de beroepsverenigingen van apothekers. Deze verenigingen zijn uitsluitend opgericht voor de studie, de bescherming en de ontwikkeling van de beroepsbelangen van hun leden: een vast bevoegdheidsdomein dat niet toekomt aan de organen van de Orde.

Als de bevoegdheid van de Orde op verschillende vlakken beperkt is zijn haar **activiteiten gevarieerd** zowel op het niveau van de materies die ze behandelen, als van de gelegenheden waarin zij worden uitgeoefend of van de personen waarmee zij worden uitgevoerd.

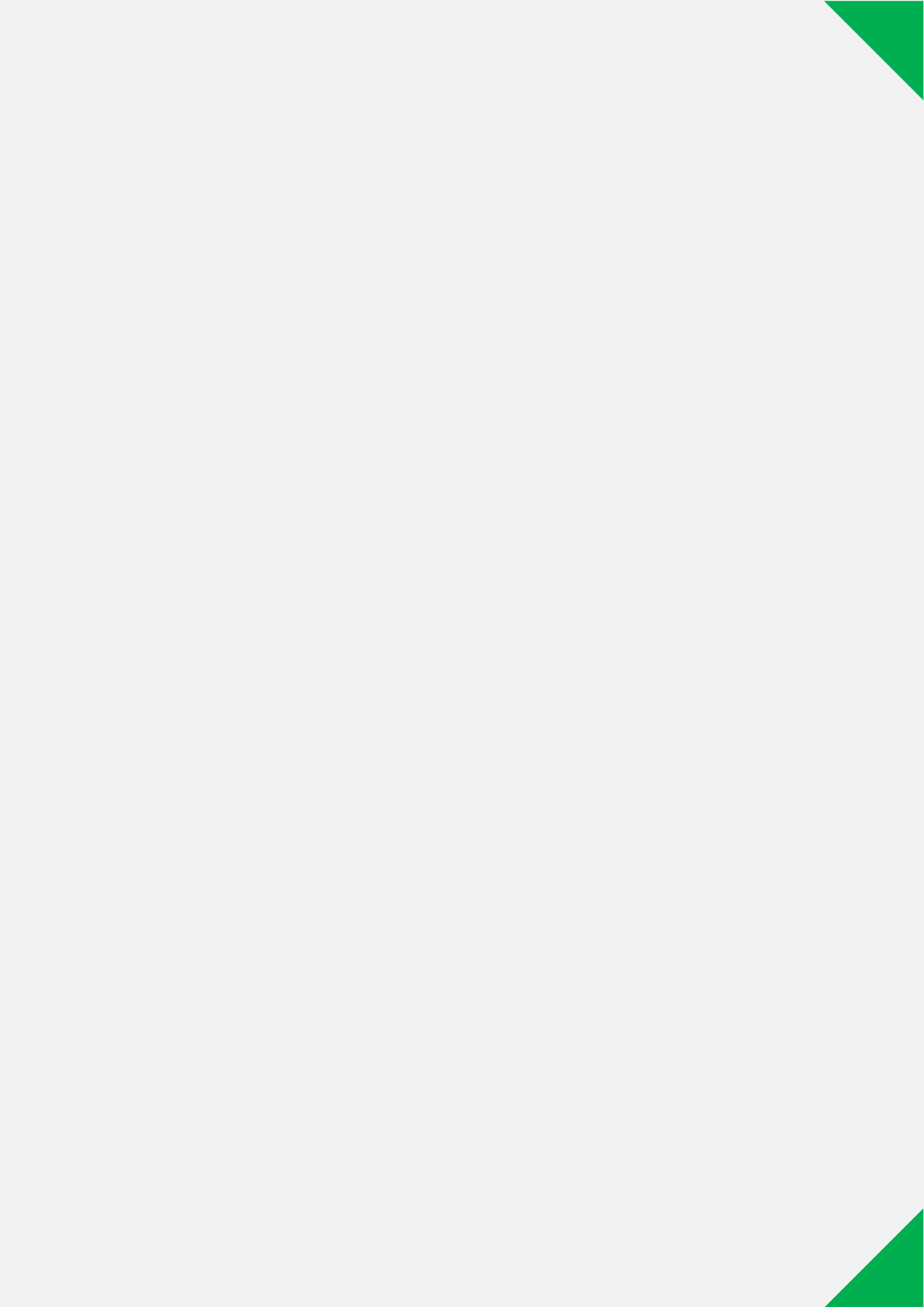
Dit verslag heeft tot doel om een gedetailleerd overzicht van deze activiteiten te geven met het oog op meer **transparantie** om de Nationale Raad van de Orde der Apothekers en de personen die erin dagelijks werken beter te laten kennen.

De bedoeling zou zijn om deze oefening elk jaar te herhalen.

BIJLAGE. VERSLAG VAN DE “DAG VAN DE ORDE” VAN 11 NOVEMBER 2017

Orde der Apothekers
NATIONALE RAAD

H. Jaspalaan 94 | BE 1060 Brussel | 1+32 2 537 42 67 | 1+32 2 537 45 72
info@ordederapothekers.be | www.ordederapothekers.be | BE 30 6451 6069 7511